

Z jakich usług finansowych korzystają organizacje pozarządowe? Czego potrzebują?

Marta Gumkowska

Stowarzyszenie Klon/Jawor

patronat medialny:

Polska Filharmonia Bałtycka
im. Fryderyka Chopina w Gdańsku

Konferencja zorganizowana na zlecenie Fundacji Fundusz Współpracy ze środków EFS w ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL

Źródła danych

- „Kondycja sektora organizacji pozarządowych w Polsce 2006” (reprezentatywna, losowo warstwowa próba ponad 1000 organizacji pozarządowych; 2 godzinny wywiad PAPI; Realizacja: 04-08 2006; realizator: CBOS)

- „Kondycja sektora organizacji pozarządowych w Polsce 2006” (reprezentatywna, losowo warstwowa próba ponad 1700 organizacji pozarządowych; 2 godzinny wywiad PAPI; Realizacja: 02-04 2008; realizator: PBS DGA)

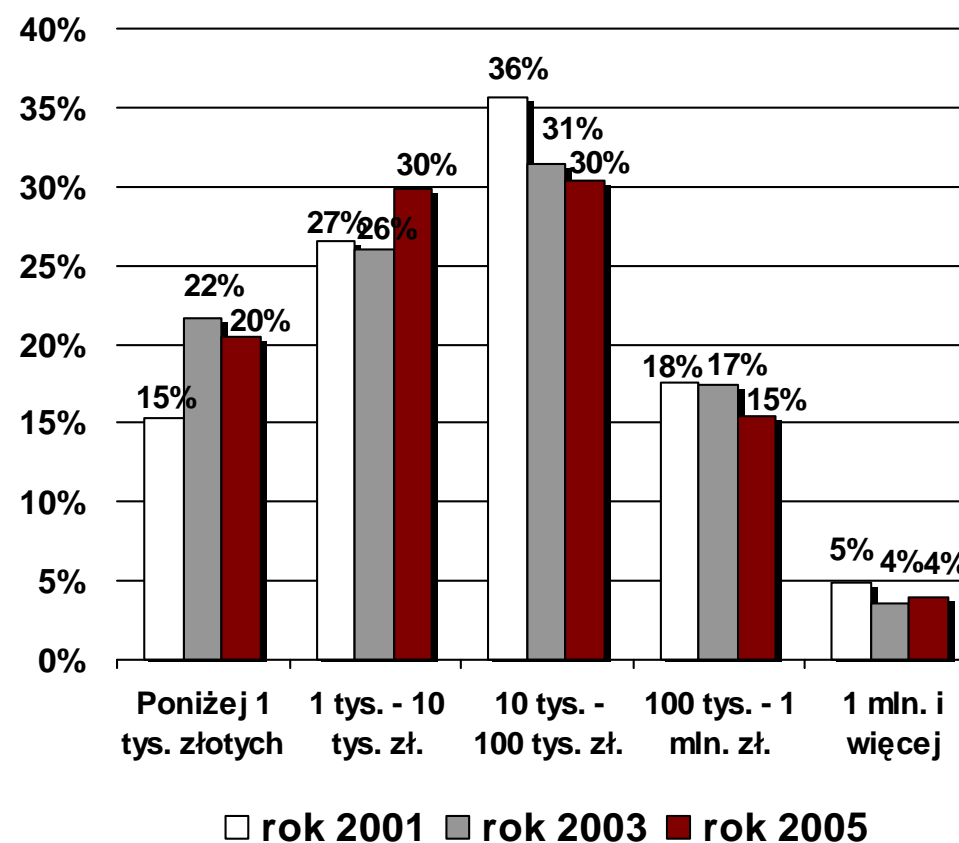
Badania przeprowadzono w ramach projektu IW Equal „W poszukiwaniu polskiego modelu ekonomii społecznej”, przy współudziale środków Fundacji Batorego i Trust for Civil Society in Central & Eastern Europe.

- Badanie Polskiego Portalu Finansowego Bankier.pl i Portalu Organizacji Pozarządowych www.ngo.pl, przeprowadzonego w 2007 roku.

Kondycja finansowa sektora pozarządowego

- Roczne przychody połowy organizacji pozarządowych w Polsce nie przekraczają 10 tys. zł.
- Mniej więcej co 10 organizacja nie ma żadnych przychodów. Co 5 dysponowała przychodami nie większymi niż 1 tys. zł.
- Ok. 4% organizacji zadeklarowało przychody wyższe niż 1 mln zł.
- Kondycja finansowa sektora od lat się nie zmienia – a w każdym razie nie zmienia się na lepsze.

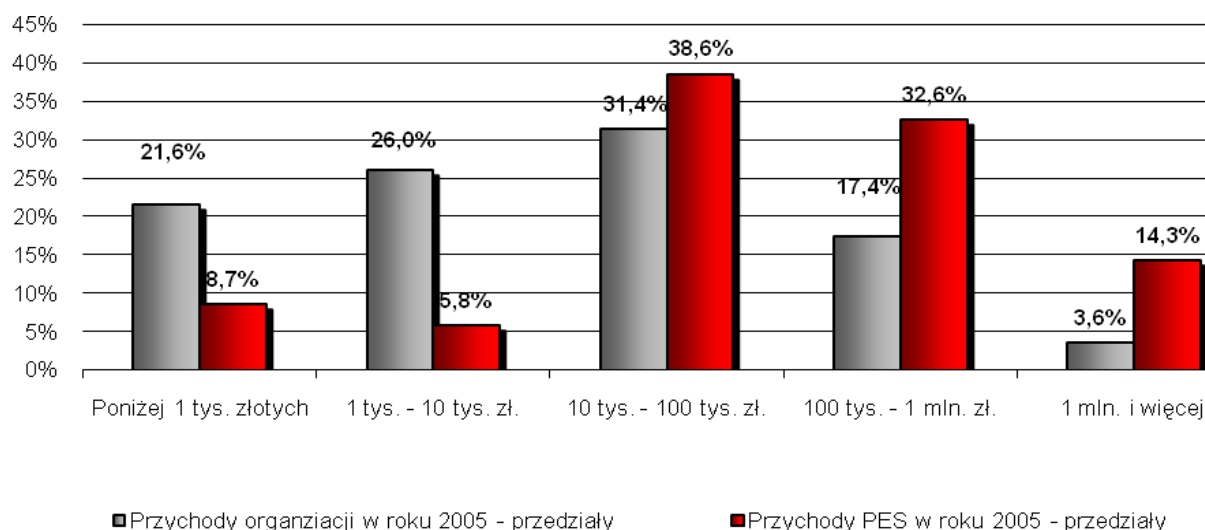
Kondycja finansowa sektora pozarządowego

- Sektor pozarządowy jest bardzo silnie rozwarstwiony - 4% organizacji, których roczne przychody przekraczają 1 mln złotych, kumuluje łącznie – w zależności od przyjętej metody oszacowań - od 70 do 80% ogółu przychodów sektora.
- Rozwarstwienie się pogłębia. Według danych z roku 2003, 10% organizacji o najwyższych przychodach kumulowało w sumie ok. 83% wszystkich środków zasilających sektor pozarządowy. W 2005 roku było to już prawie 90% środków.
- 3 na 4 organizacje (75%) twierdzi, że nie posiada żadnych rezerw finansowych. Wśród tych, które je posiadają, połowa nie byłaby w stanie przetrwać dzięki nim dłużej niż 6 miesięcy.
- Tyle samo organizacji deklaruje, że nie posiada także żadnego istotnego majątku.

Organizacje prowadzące działalność odpłatną lub gospodarczą

- Ok. **18%** organizacji było w 2006 roku zaangażowanych w prowadzenie działalności gospodarczej lub działalności odpłatnej.
- Zapytane o bariery w jej prowadzeniu na pierwszym miejscu (36,5 %) wymieniają „**Trudności związane z pozyskiwaniem środków finansowych na inwestycje**”.

Zarządzanie finansami, majątkiem

- 21% organizacji deklaruje posiadanie jakiegoś majątku (w 2006 roku 19%)
  - 9% organizacji ma kapitał rezerwowy (żelazny) lub znaczny fundusz statutowy
  - 5% organizacji dysponuje majątkiem w postaci jakiegoś środka transportu,
  - 4% posiada na własność lokal lub inną nieruchomość,
  - 2,5% deklaruje posiadanie gruntu (to mniej niż w roku 2004, kiedy twierdziło tak 7% organizacji),
  - Bardzo rzadko zdarza się, aby organizacje posiadały majątek w postaci udziałów w spółkach (0,6%) czy praw majątkowych (1,7%).
  - 6% dysponuje innym majątkiem, w skład którego zalicza przede wszystkim różnego rodzaju sprzęt, meble, wyposażenie.
- W co czwartej organizacji prowadzącej księgowość robi to osoba bez uprawnień czy profesjonalnego przygotowania.
- W 2006 roku jedynie **5% organizacji** zadeklarowało, iż przeprowadziło w ciągu ostatniego roku **audyt finansowy**.

Zapotrzebowanie na usługi infrastruktury finansowej

- Mniej więcej co trzecia organizacja (37,4%) poszukiwała w ciągu ostatnich 2 lat środków finansowych
  - najczęściej na wkład własny w projekt (25,5%),
  - zabezpieczenie płynności finansowej organizacji (14,4%)
  - inwestycje (w działalność gospodarczą – 5%, lub nie związaną z tego typu działalnością – 11,7%).
- Tylko nieliczne (ok. 4% z poszukujących, a więc 1,5% wszystkich organizacji) ubiegały się w związku z tym o środki zwrotne (kredyty lub pożyczki).
- Pozyskać środki na inwestycje udało się mniej więcej co czwartej spośród organizacji, które się o nie ubiegały (ok. 4% wszystkich organizacji), ale tylko dla 3% (0,6% wszystkich organizacji) oznaczało to wzięcie kredytu.

Usługi bankowe - z czego korzystają?

Rachunek bieżący w banku	84%
Przelewy, wpłaty/wypłaty gotówki	68,1%
Zlecenia stałe, polecenia zapłaty	13%
Elektroniczne/telefoniczne usługi bankowe	11,2%
Karty bankowe	9,9%
Depozyty/lokaty bankowe	6,5%
Doradztwo	1,6%
Kredyty obrotowe	1,4%
Kredyty inwestycyjne	0,9%
Gwarancje/poręczenia	0,7%
Jednostki funduszy inwestycyjnych, Akcji, Obligacji	0,7%

Jakich usług potrzebują?

- **45% organizacji** jest zadowolonych z oferty banku i niczego by w niej nie zmieniał (w 2006 roku było 58%).
- Wśród tych, które chciałyby w ofercie swojego banku coś zmienić najczęściej (ok. 14% wszystkich organizacji) oczekiwałoby dostosowanego do specyfiki sektora pozarządowego pakietu usług.
- 12% deklaruje, że potrzebuje doradztwa/informacji nt. oferty instytucji finansowych dla organizacji społecznych, a 7% doradztwa w zakresie zarządzania finansami.
- **6,3% organizacji** deklaruje, że brakuje im **kredytów adekwatnych do ich potrzeb i możliwości**, **5,8% oczekiwałoby dostępu do gwarancji lub poręczeń** (jednocześnie z danych zebranych w ramach badania wiadomo, że w ciągu ostatnich 2 lat 3,5% jakiś gwarancji finansowych potrzebowało), zaś **5,2% lokat** o dostosowanych terminach, regułach naliczania odsetek, warunkach itp. To ciągle niewiele, ale więcej, niż w 2006 roku.

Jakie usługi są dostępne – Raport Bankier.pl

Z badania przeprowadzonego przez portale NGO.pl oraz Bankier.pl wynika, że:

- jedynie trzy banki w Polsce mają w swojej ofercie produkty skierowane wyłącznie do organizacji pozarządowych (są to: PKO BP, DnB Nord (dawny BISE) oraz Bank Pocztowy).
- Pozostałe instytucje finansowe oferują organizacjom pozarządowym produkty przeznaczone dla małych i średnich firm. Tylko nieliczne banki decydują się na udzielenie odstępstw od standardowych warunków, jeżeli ich klientem zostaje fundacja czy stowarzyszenie.

Podsumowanie

- Zła kondycja finansowa organizacji pozarządowych, brak majątku, słabe zarządzanie finansami.
- Główne składniki diety organizacji często nie pozwalają na inwestowanie w rozwój bazy materialnej czy kompetencje zespołu.
- Organizacje, a przede wszystkim organizacje „ekonomizujące się” potrzebują wsparcia finansowego na rozwój i inwestycje, ale obecne możliwości kredytowania ich działań jest bardzo ograniczona.
- Organizacjom często potrzebują przede wszystkim informacji i doradztwa, choć zapotrzebowanie na usługi finansowe powoli się zwiększa.
- Działania organizacji są postrzegane jako bardzo ryzykowne (a także trudne w oszacowaniu kwalifikowalności ryzyka), a ich skala często zbyt mała aby zainteresować nimi banki.
- Słabość zasobów sektora zmniejsza jego gotowość do zwiększania skali działań i gotowości wchodzenia w obszary związane z ryzykiem, ale też potencjalnie większym „zyskiem”.